

Peilgestuurde drainage

Waterschap
Peel en Maasvallei

Water: de onmisbare productiefactor

Met nieuwe drainagetechnieken krijgen agrariërs en tuinders, net als met stuwtes in sloten, meer mogelijkheden om regenwater 'vast te houden'. En daardoor hoeven agrariërs minder te beregenen, daalt de inzet van arbeid en kan er bespaard worden op bemestingskosten. In deze folder leest u alles over peilgestuurde drainage.

Zonder water geen groei. Dat weten agrariërs als geen ander. Voor een rendabele bedrijfsvoering is de beschikbaarheid van water van cruciaal belang. Dat geldt voor melkveehouders. Voor akkerbouwers. Voor telers van groenten in de volle grond. Helaas heeft u water niet aan een touwtje. 's Winters is er doorgaans een overvloed aan water, 's zomers heersen tekorten. Het zijn natuurwetten. Diezelfde natuurwetten waren de voorbije decennia leidend voor waterschap en agrariërs in de waterhuishouding van het buitengebied. In tijden van overschotten werd water zo snel mogelijk afgevoerd, via een fijnmazig stelsel van respectievelijk drains, boerensloten, hoofdwatgangen, beken en rivieren. In droge periodes kwamen de beregeningsinstallaties tevoorschijn: vochttekorten werden aangevuld met grondwater of oppervlaktewater.

Nieuw Limburgs Peil: het nieuwe waterpeil dat de belangen van de landbouw respecteert en tegelijkertijd meer kansen biedt aan natuur.

Inmiddels zijn waterschappen en agrariërs anders gaan denken over de wijze van waterbeheer. Want het blijft paradoxaal: in de winter zoveel mogelijk water afvoeren, om vervolgens in de zomer kunstmatig weer water te moeten aanvoeren. Dat systeem jaagt op de eerste plaats agrariërs op kosten. Beregening is immers een duur en bovenal arbeidsintensief proces. Afvoer van grote hoeveelheden water in betrekkelijk korte tijd heeft nog een ander, belangrijk nadeel. Het trekt een zware wissel op het achterliggende stelsel van sloten, beken en rivieren. Dat leidt in toenemende mate tot problemen: beken en rivieren treden buiten hun oevers en kunnen vervolgens grote financiële schade berokkenen. En bovenmatige afvoer van water leidt ook tot vochttekorten. Met verdroging en schade als gevolg.

Water langer vasthouden, luidt sinds enkele jaren het devies van waterschappen en agrariërs. Door water in het buitengebied niet te snel af te voeren, hoeven grondgebruikers minder te beregenen, wordt verdroging van natuurgebieden tegengegaan en worden beken en rivieren gelijkmatiger belast. Dat is ook het uitgangspunt van het zogeheten *Nieuw Limburgs Peil* van waterschap Peel en Maasvallei en Provincie Limburg. Het nieuwe waterpeil dat de belangen van de landbouw respecteert en tegelijkertijd meer kansen biedt aan natuur.

Water langer vasthouden kan op verschillende manieren. Bijvoorbeeld met nieuwe ontwateringstechnieken: de zogeheten *peilgestuurde drainage*. Of met stuwen in boerensloten. Met beide systemen worden melkveehouders, akkerbouwers en tuinders weer baas over het water. U houdt het water langer vast om de groei van gewassen zo lang mogelijk te garanderen. Zonder onnodige inzet van beregening. En u voert water af op het moment dat droge omstandigheden gewenst zijn voor de bedrijfsvoering. Denk aan zaaien in het vroege voorjaar of oogsten in het najaar.

Peilgestuurde drainage

Naar schatting zestig procent van het Limburgse areaal landbouwgrond is voorzien van drainage. Buisdrainage, welteverstaan. Bij dit systeem monden de drainbuizen uit in een open watergang. De buizen liggen op een diepte van 80 tot 120 centimeter onder maaiveld. Buisdrainage zorgt daarmee voor een continu laag grondwaterpeil. In veel gevallen onnodig laag. Voor grondbewerking is een hoger peil vaak geen probleem. En door het onnodige lage waterpeil treden in de zomer gemakkelijk vochttekorten op die weer aangevuld moeten worden met beregening.

Peilgestuurde drainage kent die nadelen niet. Daar monden de drainagebuizen niet uit in een watergang, maar in een zogeheten verzameldrain. Vervolgens kan de gebruiker de afwateringshoogte van die verzamel-drain naar eigen inzicht afstellen. Bijvoorbeeld op vijftig centimeter onder maaiveld. Of dertig centimeter. Of zeventig centimeter. Op die manier draineren heeft grote voordelen. In het vroege voorjaar kan men het grondwaterpeil naar een laag niveau brengen zodat de bodemtemperatuur vlot stijgt en het perceel geschikt wordt voor voorjaarswerkzaamheden. Na het zaaien kan men kiezen voor een hoger waterpeil. En in het najaar, bij de oogst, kan men vervolgens het peil weer laten zakken. De gebruiker is volledig baas over het waterpeil onder zijn perceel.

De vochtvoorziening blijft met deze nieuwe drainagemethode beter op peil, waardoor berekening minder vaak nodig is. Ook kan dit systeem besparen op bemestingskosten. *Peilgestuurde drainage* voert immers minder water af, met daarin opgelost onder meer fosfaat en stikstof. Die fosfaat en stikstof hoeven gebruikers niet aan te vullen met drijfmest of kunstmest. In aanschaf is *peilgestuurde drainage* wel iets duurder dan buisdrainage: ongeveer 450 euro per hectare meer. Maar agrariërs die kiezen voor deze nieuwe methode, genieten wel fiscale voordelen van de overheid. Overigens kan buisdrainage omgebouwd worden tot *peilgestuurde drainage*. Dat kost ongeveer 600 euro per hectare.

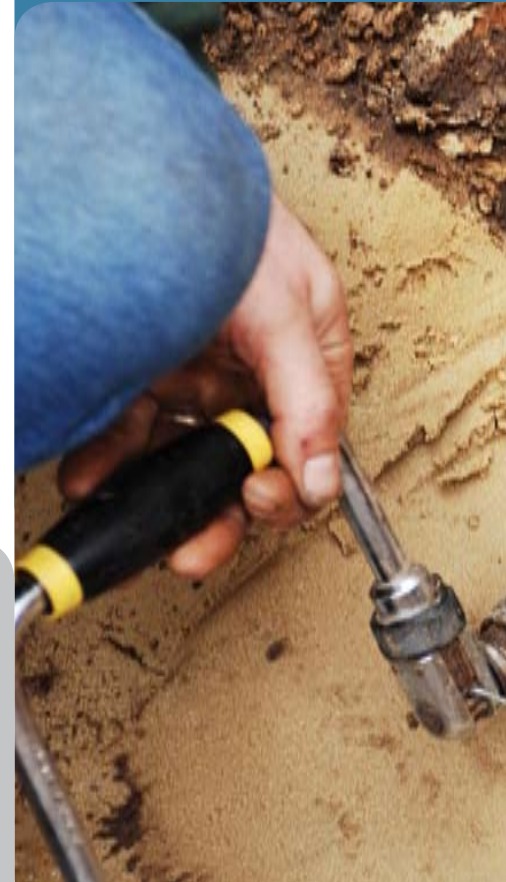
Peilgestuurde drainage leidt tot een betere vochtvoorziening van gewassen, minder berekening en lagere bemestingskosten. Het systeem biedt veel meer flexibiliteit dan traditionele buisdrainage.

Gebroeders Neessen, Grashoek

Goede ervaringen met samengestelde drainage

Ruim twintig hectare land ontwateren de gebroeders Neessen volgens het principe van samengestelde drainage. Met dat systeem monden drainagebuizen niet uit in een sloot, maar op een centrale drain, die vervolgens het water afvoert naar de sloot. "Met dat systeem kun je iets dieper draineren", vertelt Herman Neessen. Hij runt met zijn broers Peter en Jan een gemengd bedrijf in het Limburgse Grashoek. De broers telen onder meer sperge- en aardbeienplanten.

Doordat de drainagebuizen bij samengestelde drainage permanent onder water liggen, doen zich nauwelijks oxidatieproblemen voor. Veel Limburgse zandgronden zijn rijk aan ijzer en daardoor gevoelig voor oxidatie. Oxidatie kan leiden tot verstopte drainagebuizen. "Het onderhoud aan samengestelde drainage is sowieso minimaal", vertelt Herman. "Buizen jaarlijks laten doorspuiten, is niet nodig." Ook de meerkosten zijn minimaal. De aanleg van een hoofddrain kost 6,50 euro per strekkende meter. Bij een lengte van 150 meter kost dat dus 975 euro extra." Vorig jaar heeft Neessen een perceel van vijf hectare laten draineren waarbij de centrale drain in de toekomst voorzien kan worden van het 'slimme pijpje van Van Iersel': een vorm van peilgestuurde drainage. Maar ervaringen met dat systeem heeft Neessen dus nog niet.

Peilgestuurde drainage samengevat

Peilgestuurde drainage leidt tot een betere vochtvoorziening van gewassen, minder beregening en lagere bemestingskosten. Het systeem biedt veel meer flexibiliteit dan traditionele buisdrainage.

Samen aan de slag om het grond- en oppervlaktewater in 2015 op het juiste peil te krijgen. Met Nieuw Limburgs Peil gaan we verdroging van natuur en landbouw tegen. Hiervoor zijn de gewenste hoogste en laagste grondwaterstand in beeld gebracht en worden haalbare, betaalbare maatregelen uitgevoerd om het gewenste waterpeil te behalen. Zo krijgt de natuur meer kansen en respecteren we de landbouw. Het resultaat: waterpeil afgestemd op de functies in het gebied en een meer evenwichtige waterhuishouding.

**NIUW
LIMBURGS PEIL**

Waterschap Peel en Maasvallei
Drie Decembersingel 46
5921 AC Venlo-Blerick
Postbus 3390
5902 RJ Venlo

T (077) 38 91 111
F (077) 38 73 605
E info@wpm.nl
I www.wpm.nl

*Peilgestuurde drainage wordt gesteund
door de provincie Limburg.*